

Na jeho návrh pak stanoveno jednomyslně, že má být jakási pohotovostní stálá porada, která by se mohla rychle sejt podle událostí a již by se zúčastnili: min. Němec, gen. Viest, dr. Fierlinger, generálové Píka a Nižborský, posl. Gottwald a konsistorní rada Hála. První schůzka stanovena hned na zítřek ráno v 10 hodin.

Tento záznam zapsal dr. Drtina.¹⁹

(VHA Praha.)* Fotokópia originálu písaného na stroji.

158

1944, august 27. Moskva. — Prípís náčelníka čs. vojenskej misie v SSSR gen. H. Píku zástupcovi splnomocnenca sovietskej vlády a sovietskeho hlavného velenia gen. Davydovovi s informáciami o vojenskej situácii na Slovensku a so žiadosťou o oznámenie sovietskeho stanoviska a o poskytnutie pomoci slovenským jednotkám, ktoré začnú boj proti Nemcom.¹

Tajné!

Dovoluji si Vám předložit hlášení, které došlo od velitele slovenského národního výboru z 25. VIII. -44 (pplk. Golian).²

„V nejbližších dnech očekáváme obsazení Slovenska německým a maďarským vojskem. Možnost zahájení obsazování dne 27. srpna.

Okupace Slovenska má být provedena třemi divizemi „SS“ a to jednou z jihu z Košic (jihovýchodní hranice s Maďarskem) a dvěma ze západu (z Vídně a z Moravy).

Sdělte ihned úkol slovenské armády, zda má provést obranu na místě s těžištěm na středním Slovensku, či se probjovat k Rudé armádě. (Prosíme ihned odpověď.)

Prosíme o pomoc:

a) Jednu paradesantní brigádu vysadit na letišti Tri Duby (asi 8 km severně Zvolen).

b) Jednu paradesantní brigádu na letišti 2 km sev. západně města Poprad (u Svätý Peter), západně vesnice Velká.

c) Ochranu (přikrytí) desantu stíhacím letectvem.

d) Bombardování železničních tratí:

1. Košice—Užhorod

2. Lučenec—Levice

3. Petržalka—Devín

4. Kúty—Vlára (křižovatka Kúty a vlárský průsmyk).

(e) Bombardování nepřátelských kolon hlavně na silnici Košice—Užhorod. Vojenský velitel žádá rozkazy pro voj. akci.)

Vrchní velitel čs. branných sil v Londýně dal voj. veliteli na Slovensku tyto příkazy:

¹⁹ Na zázname sú podpisy členov vládnej delegácie — Němca, Viesta, Hály, Uhlířa, Vala, Laušmana a tiež Hasala.

¹ Píkov list čj. 46 taj. 1944 sa zachoval v dvoch podobách. Jednak ako preklad v českom znení, ktorý uverejňujeme, jednak v ruskom znení (SÚA Praha, E 22-12-11/386-388. Strojopisný priepis). V texte písanom po rusky chýbajú niektoré vety, ktoré v českom znení označenom slovnou ako preklad sú. Tieto vety sme označili ◊.

² Porov. dokument čís. 160.

1. Bojové vystoupení slovenské armády proti nepřátelským okupačním vojskům je bezpodmínečně nutné.

2. Výhodnější a účelnější by bylo probít se k RA za předpokladu, že má vyhlídky na úspěch. Ten závisí od vzdálenosti, od hustoty a hodnoty německých vojsk před úsekem sloven. divizí (1. a 2. divize) a konečně na kooperaci RA. Těchto okolností neznám, proto nemohu dát ihned rozhodnutí. V případě, že není možnost probít se k RA, nutno se spokojit s obranou na místě s těžištěm na středním Slovensku.

Soustředění všech zápolních jednotek, jejich sesílení jednotkami polními a úzká spolupráce a koordinace akcí s jednotkami partyzánů dávají možnost dlouhého účinného odporu.

V tomto případě nutno zahrnouti do operačního prostoru úsek košicko-bohumínské dráhy (Vrútky—Poprad—Prešov).

Hlaseť ihned, pro kterou operaci jste se rozhodli.³

Hlavní velitel čs. branné moci prosí Vrchní velit. RA o sdělení svého mínění na účelnost operací a oznámení způsobu zásahu vojsk R. A.

V důsledku těchto zpráv dovoluji si Vás, p. generále, prositi, abyste laskavě od vrchního velit. vyžádal buď konkrétní úkoly pro 2 polní divize na karpatských přechodech, a pro vnitřní armádu [nebo]⁴ alespoň zásadní směrnice pro organizování boje proti okupantům v souladu s předvídanými operacemi RA, abychom mohli neprodleně předat odpovídající rozkazy na Slovensko.

(Žádaná pomoc paradesantními jednotkami v SSSR je velmi nutná, jednak k upevnění obrany na středním Slovensku, jednak — a hlavně k povznesení morálky a odhodlání slovenského národa k odporu.)

Na uvedených letištích jsou učiněna opatření k zajištění desantu.

Rušení žel. komunikací bombardováním sov. letectvem předpokládáme na komunikačních uzlech:

Břeclav—Košice

Bratislava—Satonaljunghely

Levice—Čop

Lučenec—Užhorod

Na severozápadě Žilina.

Připomínám, že na letišti v Malackách je stále velké množství něm. letadel (asi 1000).

Pokud jde o přechod polních divizí k R. A., pokládám za prospěšnější držet přechody v Karpatech do příchodu R. A, aby je Němci neobsadili jednotkami ze severu. Jen pod silnějším náparem z jihu by se divize probily k R. A.

Konečně jiným úkolem by mohlo býti, aby přechody byly drženy malými částmi a hlavní síly dvou divizí by mohly učinit výpad do týlu něm. sil jižně Sanoku a pomoci zlomit odpor před R. A. v tomto prostoru a tím uspišit dosažení přechodu Rudou armádou.

Pro posílení vnitřního odporu prosím o uskutečnění plánu pomoci partyzánským oddílům shozením výzbroje na předvídaná místa.

Prosím Vás, pane generále, o Vaši cennou podporu při poskytnutí pomoci Vrchním velitelstvím R. A. našemu boji proti okupantům.

L. S.

Náčelník čs. voj. mise v SSSR
Brig. gen. H. Píka.

SÚA Praha. E 22-12-11/384-385. Strojopis, originál.

³ Porov. dokument čís. 162.

⁴ Doplnené podľa textu v ruskom jazyku.